فرم طرح دوره (Course Plan)

نام درس : کمک های اولیه و فوریت های پزشکی تعداد واحد: ۳واحد(نظری- عملی)	رشته تحصیلی: بهداشت عمومی	مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی	محل برگزاری: کلاس	مدرس: دکتر محمد حسین دلشاد	نیمسال تحصیلی: نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵
نام دانشکده:بهداشت	گروه آموزشی: بهداشت عمومی	روز و ساعت برگزاری: سه شنبه ساعت ۱۴ تا۱۶	تلفن و روزهای تماس: ۰۹۱۲۷۱۹۱۸۴۱- ۰۵۱۵۲۴۲۱۲۴۸ داخلی ۲۴۸ یک‌شنبه‌ها	آدرس دفتر: دانشکده بهداشت طبقه دوم	آدرس ایمیل:Delshadmh1@thums.ac.ir

هدف کلی درس: آموزش مهارت‌های عملی و نظری لازم برای تشخیص، ارزیابی و واکنش فوری به حوادث و وضعیت‌های اضطراری در محیط‌های مختلف، به‌منظور کاهش مرگ و میر و عوارض ناشی از تأخیر در ارائه کمک‌های اولیه و ارتقای ظرفیت مدیریت بحران در دانشجویان.

اهداف اختصاصی درس:

در پایان این درس، دانشجو قادر خواهد بود:

انواع بحران‌ها (طبیعی، انسان‌ساخته، صنعتی) را بر اساس معیارهای استاندارد طبقه‌بندی کند.

مفهوم ریسک و اجزای آن را در محیط‌های اضطراری تعریف و تشریح کند.

چرخه مدیریت بحران (پیشگیری، آمادگی، پاسخ، بازتوانی) را شرح دهد و نقش هر مرحله را در کاهش آسیب‌ها تحلیل کند.

اصول و مراحل تریاژ در موقعیت‌های اضطراری را اجرا کند.

مراحل ارزیابی اولیه مصدوم (ABCs) را انجام دهد و در صورت نیاز، اقدامات اولیه (مانند باز کردن راه هوایی، احیای قلبی–ریوی) را به‌صورت عملی اجرا کند.

روش‌های صحیح حمل مصدوم را بر اساس نوع آسیب (شکستگی، خونریزی، سوختگی) اجرا کند.

اصول پانسمان، بانداژ و آتل‌بندی را در موارد مختلف (شکستگی، خونریزی، سوختگی) اجرا کند.

اقدامات بهداشت محیطی در شرایط اضطراری (مدیریت آب و فاضلاب، گندزدایی، مدیریت زباله و اجساد) را برنامه‌ریزی کند.

نحوه ارتباط و هماهنگی با نیروهای امدادی (آتش‌نشانی، هلال احمر، اورژانس) را در شرایط اضطراری اجرا کند.

مراحل اسکان و خدمات روانی–اجتماعی برای آوارگان در اردوگاه‌ها را شرح دهد و اجرای آن را برنامه‌ریزی کند.

*منابع اصلی درس:

۱- جهانگیری کتایون. اصول ومبانی مدیریت بحران. چاپ و ویرایش دوم تهران: موسسه آموزش عالی هلال ایران وابسته به جمعیت هلال احمر، ۱۳۹۰
۲- حسین حاتمی و همکاران. ویراست چهارم کتاب جامع بهداشت عمومی: جلد ۲؛ فصل ۹ گفتار ۱۹ مسائل بهداشتی در سوانح و حوادث تالیف کتایون جهانگیری. تهران: انتشارات ارجمند، ۱۳۹۸
۳- اردلان علی و همکاران. درسنامه سلامت در حوادث و بلایا. تهران: انتشارات مهرراوش، ۱۳۹۵
۴- جهانگیری کتایون. مبانی مدیریت جامعه محور بحران. تهران: موسسه آموزش عالی هلال ایران وابسته به جمعیت هلال احمر، ۱۳۸۹
۵- راهنمای بهسازی محیط در بلایای طبیعی — دکتر محمد عصار- ترجمه دکتر ابوالحسن ندیم
۶- کتاب امداد و نجات — از انتشارات جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران
۷- کتاب اقدامات بهداشتی و درمانی قبل و بعد از وقوع بلایای طبیعی — از انتشارات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
۸- اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری تدوین مهندس احمد اصل هاشمی از انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۹- اراهنمای بررسی و پاسخ به طغیان بیماریهای واگیر ، مهمد رضا سیاوشی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۱۰- اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری تدوین مهندس احمد اصل هاشمی از انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تبریز
۱۱- راهنمای عملیات بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بلایا- وزارت بهداشت و مرکز سلامت محیط و کار- سال ۱۳۹۰
۱۲- منابع آورده شده در نوید
۱۳- راهنمای امداد و نجات. انتشارات جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران.
۱۴- راهنمای عملیات بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بلایا. وزارت بهداشت، مرکز سلامت محیط و کار، ۱۳۹۰.

منابع فرعی درس:

1- Clements B, Casani J. Disasters and public health: planning and response. Second edition. Butterworth-Heinemann۲۰۱۶
2- Koenig and Schultz's Disaster Medicine: Comprehensive Principles and Practices .2nd Edition. Cambridge University Press: 2016
۳- راهنمای بررسی و پاسخ به طغیان بیماری‌های واگیر. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
۴- اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری. تدوین: مهندس احمد اصل هاشمی، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

روش تدریس: سخنرانی تعاملی

بحث گروهی و حل موردی

شبیه‌سازی عملی (نقش‌آفرینی)

کارگاه عملی (کمک‌های اولیه، حمل مصدوم، تریاژ)

استفاده از ویدئوهای آموزشی و اسلایدهای تصویری

مسئولیت های فراگیران:

حضور فعال در کلاس‌های نظری و عملی

شرکت در بحث‌های گروهی و ارائه گزارش‌های کوتاه

اجرای صحیح تمرین‌های عملی در کارگاه‌ها

تحویل به‌موقع تکالیف و کوئیزها

***نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی و نحوه محاسبه نمره کل:**

نوع ارزشیابی	بارم	توضیحات
کوئیز و تکالیف	٪۲۰	کوئیز کوتاه + ۲ تکلیف عملی/نظری ۴
امتحان میان‌ترم	٪۲۰	آزمون کتبی (سوالات چند گزینه‌ای و تشریحی) در جلسه ۸
ارزشیابی عملی	٪۲۰	ارزشیابی مهارت‌های عملی (تریاژ، احیای قلبی–ریوی، حمل مصدوم، پانسمان)
امتحان پایان‌ترم	٪۴۰	آزمون کتبی + عملی (شبیه‌سازی سناریوی اضطراری)

***سیاست مسئول دوره در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس:غیبت غیر مجاز طبق آئین نامه آموزشی و تمرکز بر ارزشیابی دوره دانشجو موظف است قبل از حضور استاد در کلاس حضور داشته باشد.**

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس کمک های اولیه و فوریت های پزشکی
نیمسال اول/دوم نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
۱	۱۴۰۴/۰۷/۰۱	۱۶-۱۴	مبانی، تعاریف و طبقه‌بندی بحران‌ها	دکتر محمد حسین دلشاد	مطالعه فصل ۱ کتاب «اصول و مبانی مدیریت بحران
۲	چهارشنبه هر هفته	۱۶-۱۴	معرفی ریسک و اجزای آن	"	جستجوی یک مورد واقعی از ریسک محیطی/صنعتی
۳	"	۱۶-۱۴	اجزا و مراحل مدیریت بحران و چرخه آن	"	ترسیم نمودار چرخه مدیریت بحران
۴	"	۱۶-۱۴	کاهش خطر بلایای طبیعی و انسان‌ساخته	"	مطالعه مواردی از کاهش خطر در زلزله/سیل
۵	"	۱۶-۱۴	اصول پیشگیری و کاهش اثرات مخرب بحران‌ها	"	تهیه یک چک‌لیست پیشگیری برای یک بحران فرضی
۶	"	۱۶-۱۴	اصول آمادگی و برنامه‌ریزی پاسخ به بحران‌ها	"	طراحی یک برنامه آمادگی برای دانشکده
۷	"	۱۶-۱۴	سامانه فرماندهی حادثه (ساختار، عملکرد، تاریخچه)	"	مشاهده فیلم‌های آموزشی از عملیات فرماندهی حادثه
۸	"	۱۶-۱۴	**امتحان میان‌ترم**	"	مرور جلسات ۱ تا ۷ و حل نمونه سوالات
۹	"	۱۶-۱۴	کلیات حوادث، طبقه‌بندی، اثرات سازمان‌های ملی و بین‌المللی	"	مطالعه نقش سازمان‌هایی مانندWHO ، IFRCدر بحران‌ها
۱۰	"	۱۶-۱۴	جمع‌آوری مجروحین – کمک‌های اولیه – نقل و انتقال آسیب‌دیدگان – اسکان آوارگان	"	مشاهده فیلم‌های عملیات نجات و اسکان آوارگان
۱۱	"	۱۶-۱۴	کنترل بیماری‌های واگیر در شرایط اضطراری	"	مطالعه گزارش‌های کنترل بیماری پس از سیل/زلزله
۱۲	"	۱۶-۱۴	اقدامات بهداشت محیطی در اضطرار (آب، فاضلاب، گندزدایی)	"	طراحی یک چک‌لیست بهداشت محیطی برای اردوگاه
۱۳	"	۱۶-۱۴	اقدامات بهداشت محیطی (زباله، اجساد، مواد غذایی)	"	مطالعه دستورالعمل‌های وزارت بهداشت در مورد مدیریت زباله

۱۴	"	۱۶-۱۴	آمادگی‌های بهداشتی قبل از وقوع بحران – مبارزه با بندپایان و جوندگان	"	جستجوی راهکارهای پیشگیری از بیماری‌های حامله توسط حشرات
۱۵	"	۱۶-۱۴	مسائل بهداشتی، روانی و عاطفی اسکان در اردوگاه‌ها	"	مطالعه موارد روانی در آوارگانPTSD، اضطراب
۱۶	"	۱۶-۱۴	کمک‌های اولیه ۱: ارزیابی مصدوم، انسداد راه هوایی، احیای قلبی-ریوی	"	تمرین احیای قلبی–ریوی روی ماکت
۱۷	"	۱۶-۱۴	کمک‌های اولیه ۲: حمل مصدوم، خونریزی، شکستگی، بانداژ، آتل‌بندی	"	اجرای عملی حمل مصدوم و بانداژ بر روی همکلاسی
۱۸ – ۲۶	"	۱۶-۱۴	پراتیک- اورژانس	"	اجرای عملی

***تاریخ امتحان میان ترم: در انتهای جلسه هشتم**

***تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس جدول امتحانی دانشکده**

***سایر تذکرهای مهم برای دانشجویان: کلیه امور محوله به دانشجو نیاز است بر اساس زمان مورد انتظار تحویل داده شوند در غیر اینصورت ترتیب اثر داده نخواهند شد.**